

KOOPERATİF GENEL KURUL KARARLARININ İPTALİ

Av. Rahmi MAĞAT (*)

Son yıllardaki ekonomik ve sosyal çöküntü ve kısa zamanda köşeyi dönme düşüncesi, bazı insanları az çalışarak, süratle (izlenen yol ve olursa olsun) zengin olma sevdasına kaptırmış, yasal boşluklar, idarecilerin basiretsizliği ve siyasi çıkar düşünceleri de bu girişimleri engellememiş aksine göz yummuştur. Nitekim **banka olayı** bunun en canlı örneğidir. En yakınlarımız ve akli başında insanlar bile olaya uzun vadede, yasalar açısından bakamamış; kısa vadede yüksek çıkarlar peşinde koşmuştur. Sonuç malum, hiçbir yatırım ve ticari faaliyet yapmadan ayda en az %10 (yıllık %120) faiz vermenin ekonomik ve mantık bakımından mümkün olmadığını kimse düşünmemiş, gerekli tedbirleri almamıştır. Bugün hala yasaları aşamamış bankerzedelerin yanında, refah içinde yaşayan eski bankerler bulunmaktadır. (!...)

Bu rahat, çabuk ve çok para kazanma yolunun kapanması üzerine, bazı uyanık vatandaşlar (!...) gene aynı aksaklıklardan yararlanarak çıkarlarına alet olarak kooperatifçiliği kullanmışlar veya dini ticarete alet etmişler ya da saadet zincirini (titan) olayı gibi yollara başvurmuşlardır. Bu yola başvuranların en büyük güvenceleri (!...) yaptıklarının yanlarına kâr kalmasıdır.

Kooperatifçilik olayına gelince; gayrimenkül rantı, herkesin başını sokacak bir yere kavuşma arzusu, bu yolu kullananların işini kolaylaştırmıştır. Önce gayrimenkulu ucuza alıp, Noterde veya tapuda fazla gösterip aradaki farkı bölüşmek, daha sonra aynı yöntemle faturalar alarak, zavallı iyi niyetli ortaklarını sömürmek,

(*) Ankara Barosu Avukatlarından.

Yasal yolları kapamak için de ortak çoğunluğunu ellerinde bulundurmak yöntemini çok güzel uygulamaktadırlar.

Namuslu, Yasalara uyan çalışanlar konumuzun dışındadır.

Yasa koyucu bu uygulamanın farkına vararak 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 62. maddesini (Yönetim Kurulu üyeleri ve kooperatif memurları, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunların suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle kooperatifin para ve malları, bilanço, tutanak, rapor ve başka evrak, defter belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı "Devlet memurlar" gibi ceza görürler). şeklinde değiştirmiş ve 53. maddesinde de (aşağıda yazılı kimseler, **Kanuna, ana sözleşme hükümlerine ve iyi niyet kurallarına aykırı olduğu** iddiası ile genel kurul kararları aleyhine toplantıyı kovalayan gündem başlamak üzere bir ay içinde kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilirler.

1- Toplantıda hazır bulunup da kararlara aykırı kalarak keyfiyeti tutanağa geçirten veya oyunu kullanmasına haksız olarak müsaade edilmeyen, **yahut** toplantıya çağrının usulü dairesinde yapılmadığını, **veyahut** gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediğini **yahut da** genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kimselerin karara katılmış bulduklarını iddia eden sahipleri; şeklinde düzenleme yapmıştır.) hükmünü koymuştur. Bütün bu çabalara rağmen maalesef kötü niyetli uygulayıcılar yaptıklarının cezasını çekememekte; tertiple, kötü niyetle alınan genel kurul kararları da yargının iyi işlememesinden dolayı iptal edilememektedir.

Yöneticiler hakkında, Ticaret ve Sanayi Bakanlığına 1163 sayılı yasanın 86-90 maddelerine göre yapılan başvuruda bu husus Bakanlık müfettişlerinin aylar süren titiz çalışmaları sonunda düzenledikleri raporlara dayanarak 1163 sayılı Yasanın 62 ve Türk Ceza Kanunu'nun 202, 230, 240 maddelerine göre açılan davalar yıllarca devam etmekte, bir kısım dava zamanaşımı ile düşmekte, ya da verilen kararlar para cezasına çevrilmekte ve tecil edilmektedir. (Buna ait pekçok örnek verebilirim) halen yüzlerce kooperatif yöneticisi hakkında bu nedenle açılan davalar devam etmektedir.

Hukuki yola gelince; Bakanlığın raporunda, genel kurullarda belli yöneticilerin tertibi ile alınan kararların, Kanuna, ana sözleşmeye, iyi niyet kurallarına aykırı olduğu iddiası ile açılan davalar maalesef Mahkemeler ve Yargıtayca, yanlış ve şekli bir yorumla, **itirazı tutanağa geçirilmemiştir.** gerekçesi ile reddedilmektedir. Halbuki 53. maddesinin 1. fıkrasının tamamının iyice incelemişse dava için itirazını tutanağa geçirilmesi dava şartlarından bir tanesidir. Diğer şartlar; veya ya da ayrılmıştır. Yargının bu da yanlış ve şekilci yorumu kötü niyetleri cesaretlendirmekte ve himaye etmektedir. Böylece, bu yeni köşeyi dönme uygulaması, maalef devam etmektedir.